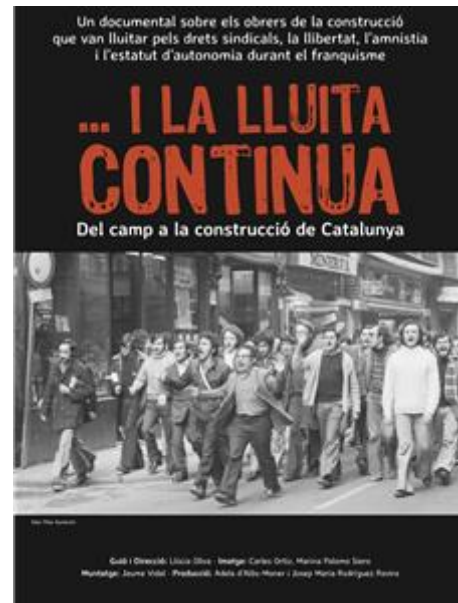

...I LA LLUITA CONTINUA

Proposta didàctica de Ramon Breu

SINOPSI-COMENTARI

...I la lluita continua és un documental que recupera la memòria d'uns activistes que han dedicat la seva vida a la lluita. Avui lluiten per unes pensions dignes, però de jove van combatre contra la dictadura de Franco. Perseguits per ser comunistes, van haver de refugiar-se a Catalunya on organitzaren les grans vagues de la construcció i fundaren Comissions Obreres. Van ser a primera línia de la lluita per la llibertat, l'amnistia i l'autonomia de Catalunya.

...I la lluita continua és el tercer documental que ha realitzat la directora, Lúcia Oliva com a documentalista independent. El seu objectiu és recuperar la memòria oral de la resistència a la dictadura franquista, un esforç de recuperació de la memòria col·lectiva a que Lúcia Oliva s'hi ha dedicat en aquests darrers anys. Fruit d'aquesta feina són també els documentals *Hereus d'un cardenal proscrit*, premi MemoriReus (2018), i *Santuaris de l'antifranquisme* emès pel progrma de TV3 Televisió de Catalunya, *Sense Ficció*. Lúcia Oliva ha treballa a la premsa, a la ràdio i a la televisió. Durant 20 anys va treballpa a TVE des d'on va contribuir a renovar el contingut i la narrativa dels informatius de la televisió a Espanya. També fou corresponsal i

enviada especial a una desena de països. Com a corresponsal de TVE a Moscou va cobrir el final de la Unió Soviètica i com a primera corresponsal de TV3 als Estats Units, va cobrir la primera administració Reagan. Ha estat formadora de periodistes a diferents universitat i empreses de televisió a Espanya i a l'estranger. És coautora d'un llibre clàssic a les escoles de periodismes, *Las noticias en radio y televisión*.

FITXA DE LA PEL·LÍCULA

Títol: *...I la lluita continua* (2019)

Guió i direcció: Llúcia Oliva

Imatge: Carlos Ortiz, Marina Palomo

Muntatge: Jaume Vidal

Fotografia: Pilar Aymerich

Disseny gràfic: Pilar Villuendas i Alícia Gómez Villuendas

Coordinació: Bibiana Bigorra

Producció: Adela d'Alòs-Moner i Josep M. Rodríguez Rovira

Entrevistats: Francisco Téllez; Luis Romero; Juan Ignacio Valdivieso; Francisca López; Ángel Navarro; Antonio Rodríguez Avellaneda; Carmen Velasco; Fernando Miranda; Josep Maria Rodríguez Rovira; José Moreno Ríder; Justiniano Martínez; Joaquín Nieto; Jaume Valls.

Veure reportatge de TV3 sobre els documental:

<https://www.ccma.cat/tv3/alcanta/els-matins/la-lluita-social-i-politica-dels-obrers-de-la-construccio-als-70/video/5959251/>

Contacte: info@lluitacontinua.cat

PANTALLA D'ACTIVITATS

1. Escriviu la sinopsi del documental *I la lluita continua*.
2. Els primers minuts del documental estan dedicats a les manifestacions per unes millors pensions. ¿Què se'ns vol comunicar amb expressions com "La lluita és l'únic camí"; "Per aconseguir alguna cosa s'ha de lluitar, el capitalisme no t'ho concedirà d'una manera natural"; "Els drets s'han de defensar sempre i no pensar que com que s'han aconseguit mai més es perden"?
3. Quina és la bandera de tres colors que els jubilats enarboren en les seves manifestacions?
4. Quines són les causes que van portar a l'emigració massiva d'Andalusia i Extremadura cap a Catalunya?

5. Una part important dels immigrants que arribaren a Catalunya els anys 60 i 70 del segle passat, van viure durant un cert temps en barraques. Investigueu sobre el barraquisme a Barcelona i a la seva àrea metropolitana, i expliqueu-ne les causes.
6. D'un dels entrevistats, l'Àngel Navarro se'ns diu que es dedicà al moviment veïnal. Investigueu què és el moviment veïnal.
7. Tots els que apareixen a *...I la lluita continua*, formaren part del sindicat Comissions Obreres, que fou clandestí durant el franquisme. Què eren les Comissions Obreres? Quan van aparèixer? Què pretenien?
8. Un dels dirigent de CCOO cita les grans obres que es dugueren a terme en aquells anys. Recordeu quines foren?
9. Quines particularitats tenia el fet de treballar en la construcció en aquells temps de la dictadura? Què vol dir que els treballadors estaven sotmesos a una *grandíssima explotació*?
10. Què feien els prestamistes del treball? On es concentraven els treballadors que necessitaven treballar?
11. La CNS era el sindicat vertical o sindicat del règim franquista. Estava inspirat en els sindicats italians del feixisme de Mussolini. Com funcionaven els sindicats verticals?
12. Per què un sindicat clandestí i antifeixista es va introduir dins del sindicat vertical franquista?
13. Per què es diu que les vagues massives van fer veure a determinats franquistes que el seu règim no tenia futur?
14. Què fou el cas Téllez? Com és que mai s'han demanat responsabilitats als torturadors d'aquest obrer?
15. Què eren les *l·listes negres*? Creieu que encara deuen existir?
16. Quines reivindicacions s'aconseguien amb la gran vaga de la construcció de 1976?
17. Part important dels immigrants dels anys 60 i 70 s'integraren a la societat catalana. Com es va expressar aquesta integració?

LLENGUATGE I TÈCNiques AUDIOVISUALS

1. *...I la lluita continua* és un documental, però un documental és el mateix que un reportatge? Quina diferència ho ha entre un documental i un reportatge?
2. En molts documentals es fa servir el recurs de la veu en off per assegurar la continuïtat del que s'explica, però en aquest no. Quin element substitueix la veu en off a *...I la lluita continua*?
3. En els primers segons del documental es parla del moviment per unes pensions dignes. Fixeu-vos que es fa servir un Pla General. Per què? la veu en off? Quina funció habitual té la veu en off en un documental?
4. Normalment a les entrevistes dels documentals es fa servir el pla mig curt o el primer pla? Per què?

5. Expliqueu la funció de les fotografies en blanc i negre i de les imatges d'arxiu en aquest documental.

Vegeu el blog de suport: <http://llenguatgecinematografic.wordpress.com/>

TRÀVELING DE LECTURES

LA LLUITA DEL MOVIMENT OBRER CONTRA EL FRANQUISME

Una fita decisiva (en la lluita contra el franquisme) fou sens dubte el Consell de guerra de Burgos de 1970 i les mobilitzacions a què donà lloc. A part d'Euskadi –on s'arribà a una situació de vaga general, especialment a Guipúscoa, desconeguda fins aleshores– fou a Catalunya on el procés pel qual es volia executar a sis combatents d'ETA tingué més repercussió. Hi hagué manifestacions ciutadanes, accions d'estudiants i obrers, concentracions i desfilades de grups cristians, una àmplia sensibilització popular, i la constitució de l'Assemblea d'Intel·lectuals Catalans a Montserrat. La commutació de la pena de mort, finalment aconseguida, fou un estímul per a tots aquests moviments (...).

L'embranchida del moviment obrer donà lloc al desenvolupament d'un nou sindicalisme que, d'una banda, aconseguí comptar amb bases més sòlides d'organització i lluita a les empreses, i d'altra estengué totes les formes de coordinació, solidaritat i generalització de les lluites i de presència política de les organitzacions obreres.

Amb el precedent del trencament del bloqueig dels salaris de 1969, la lluita, doncs, fou constant, especialment després de la Llei de convenis col·lectius de 1973 que volia imposar convenis per dos anys a tot arreu.

Si bé a les eleccions sindicals de 1971 hi hagué nivells d'abstenció superiors als d'anteriors ocasions, aviat es varen refer l'organització i la coordinació obreres. Cal recordar a més que, en aquests anys, es convertiren en quasi habituals les intervencions de la policia i la Guàrdia Civil contra les accions de masses amb utilització d'armes de foc i enfrontaments mortals en molts casos.

A Catalunya dos fets d'aquestes característiques tingueren especial repercussió. El primer, a la SEAT, amb motiu de l'entrada a la fàbrica dels enllaços sindicals elegits i acomiadats pocs mesos abans, que provocà un violent enfrontament, a resultes del qual morí el treballador Antonio Ruiz Villalba. L'àmplia solidaritat i la protesta d'aquest cas es reproduí en un segon, el 1973, després de la mort de Manuel Fernández Márquez, en les vagues dels treballadors de la Tèrmica del Besòs.

Les Comissions Obreres continuaven essent el moviment promotor i canalitzador de totes aquestes accions, amb diferents tendències en el seu si: la vinculada a la Comissió Obrera Nacional de Catalunya (amb influència majoritària del PSUC, i presència d'altres grups); l'organitzada per sectors geogràfics (inspirada per Bandera Roja); i la que creà plataformes (sota l'orientació de diversos grups, entre ells el que després seria OIC).

Les vagues generals del Baix Llobregat (en solidaritat amb Elsa i Solvay pel juliol de 1974, i pel desembre del mateix any) i de Seat (gener de 1975) plantejaren aviat obertament el problema de la llibertat sindical i els drets d'associació i representació obrera. En aquesta línia fou molt important la batalla de les eleccions sindicals de 1975, àmpliament victorioses per a les candidatures unitàries i democràtiques, que de fet obrien pas ja a una nova fase de conquesta pràctica i efectiva de la llibertat sindical.

Colomer, J.M. / Ainaud, J.M. / Riquer, B. de (1978) *Els anys del franquisme*. Barcelona: Dopesa. Pàgs. 56-57.

Activitats

1. Amb ajuda del professor o professora, tracteu de reflexionar sobre per què el Procés de Burgos va provocar una gran mobilització contra les penes de mort.
2. Quina importància té, en la lluita contra una dictadura, la mobilització dels treballadors de grans empreses?
3. Què significa la llibertat sindical? Quin model de sindicalisme havia imposat el franquisme després de la guerra civil?
4. A més del moviment obrer, quins altres sectors socials van lluitar contra la dictadura, d'una manera significativa?

EXPLOTACIÓ LABORAL I REPARTIMENT A DOMICILI

La "Llei Rider" és una llei que ha de permetre donar compliment al que ja venen establint els tribunals, i més concretament, el Tribunal Suprem, i així canviar la situació d'explotació dels falsos autònoms en l'àmbit del repartiment a domicili. CCOO de Catalunya defensem que la llei obre una oportunitat important per als treballadors i treballadores al sector. Considerem, però que el govern ha perdut

una oportunitat per laboralitzar els falsos autònoms de totes les plataformes de treball, indiferentment del sector.

Tot i existir un acord entre Govern, patronal i sindicats, les darreres setmanes hem vist com les empreses del sector com (Glovo, Deliveroo, Uber Eats o Stuart) i en alguns casos organitzacions de repartidors critiquen i es mobilitzen contra una llei que en la seva part essencial només explicita el text de l'Estatut dels Treballadors, tal com ja recullen la major part de les sentències que s'han obtingut durant anys de judicialització. Aquestes empreses han generat un fals debat entorn de la possibilitat de poder escollir el règim (general-autònom), cosa que no és que sigui il·legal amb l'entrada en vigor de la llei, sinó que ja ho era abans.

CCOO porta mesos advertint que les empreses del sector no només s'estan mobilitzant per intentar tombar la llei, o pressionant a patronals com Foment, sinó que estan intentant mantenir el model de negoci per la via de la subcontractació il·legal a través d'ETT o incentivant la creació de falses cooperatives, com ja es feia en l'àmbit de les càrnies.

Al llarg dels anys, el treball de repartiment de plataformes digitals s'ha anat configurant una estructura precària, gairebé piramidal, que fa que aquelles persones que tenen una millor catalogació en l'aplicació rebin millors horaris, comandes i per tant salaris. Òbviament, sempre parlem salaris inferiors als que es rebrien amb contracte de treball a jornada completa, complint amb el que estableixen avui els convenis col·lectius possibles de destí i la jornada màxima de 40 h setmanals. A més, al sector és habitual trobar treballadors i treballadores "sense papers", que per por o desconeixement, no denuncien les situacions d'explotació que pateixen tant per part de qui els lloga el compte, com per part de l'empresa de plataforma.

La "Llei Rider" suposa un pas endavant per a una millora en les condicions laborals. Mitjançant la laborització, s'obre una finestra d'oportunitat per a l'organització en el centre de treball, per mitjà d'eleccions sindicals i la representació legal de treballadores i treballadors, així com l'aplicació del conveni col·lectiu.

Algunes empreses de plataforma s'han dedicat a desinformar a les persones treballadores, generant incertesa i inquietud entre algunes treballadores i treballadors de repartiment. A vegades han creat associacions que defensen el model actual del sector. De fet, aquest mateix missatge de por que llancen les empreses de plataforma a través d'aquestes associacions és el mateix que van utilitzar les càrnies en el seu moment. Però el cas de les càrnies va demostrar que es pot organitzar i regularitzar les condicions laborals de prop de 23.000 persones treballadores en tota Espanya sense perdre ocupació ni volum de negoci de les empreses.

Avui existeixen al sector, empreses que ja fan contracte laboral, però que tampoc compleixen amb la llei, i per això no serveixen com a exemple. Des de CCOO estem treballant conjuntament amb la Conselleria de Treball i la

Inspecció de Treball de Catalunya per tal que el procés de laboralització es doni respectant els drets de les persones treballadores.

No permetrem que per la porta de darrere les plataformes intentin oferir contractes parcials amb frau constant en la jornada o incompliments de la Llei de Prevenció de Riscos Laborals, i per tant, no acceptarem la creació de falses cooperatives amb falsos autònoms. Exigim a les empreses del sector que simplement apliquin el dret del treball.

Carlos del Barrio i Carmen Juarez. El Diari del Treball. 11-5-2021. (Adaptació de Cinescola).

<https://diaritreball.cat/la-llei-rider-una-oportunitat-contra-l'explotacio-laboral-en-el-repartiment-a-domicili/>

Activitats

1. Quines irregularitats cometen algunes empreses de repartiment de menjar a domicili
2. Entrevisteu un treballador o treballadora “rider” i demaneu-li per les seves condicions de treball i si la “Llei Rider” s’aplica a la seva empresa.
3. Com pot ser que diverses empreses no compleixin una llei aprovada el 1980, com és l'Estatut dels Treballadors?
4. Canviarà el vostre criteri a l'hora d'encarregar menjar a domicili?

CONTRACAMP: ASPECTES DIDÀCTICS PER AL PROFESSORAT

Elements de debat i relacions que es poden establir

- La Transició a la democràcia a l'Estat espanyol.
- El moviment obrer sota una dictadura.
- La lluita per la millora de les condicions de vida dels treballadors i treballadores.
- La necessitat del sindicalisme.
- La militància per transformar la societat.
- La defensa i la solidaritat davant la repressió.
- El cinema documental.

Objectius formatius

- Comprendre el film.
- Analitzar el llenguatge i les tècniques audiovisuals del film.

- Reflexionar sobre la lluita dels treballadors i treballadores.
- Conscienciar sobre la necessitat de mantenir la memòria democràtica del nostre país.
- Conèixer i analitzar aspectes sobre el període històric anomenat Transició.
- Observar actituds de solidaritat en conflictes i situacions d'injustícia i perill.

Criteris d'avaluació

- Visionat atent, correcte i respectuós del film.
- Respondre adequadament a les qüestions de comprensió i de llenguatge cinematogràfic de forma reflexiva i interessada.
- Capacitat per relacionar i entendre les diferents problemàtiques socials i polítiques plantejades en el film.
- Identificar els temes i subtemes del documental.
- Lectura dels textos de la proposta didàctica i realització adequada de les activitats.
- Participació activa en els debats que es puguin suscitar.
- Expressió escrita i oral correcta de les feines proposades.